

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Георги Калагларски за дисертацията за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” по 3.5.Обществени комуникации и информационни науки /Журналистика – Икономическа журналистика/ на Иван Христов Михалев

Дисертацията на Иван Михалев е комплексно и задълбочено научно проучване в значима и актуална проблемна област – качествената журналистика в епохата на Интернет и нейните съвременни проявления в поведението на качествения вестник. Изборът на темата е значим и предизвикателен, актуален и перспективен. Съдбата на вестника, най-старата и подложена, в историческа проекция, на системни терзания и натиск от нови комуникационни модели, медия и днес криволичи в сложния лабиринт от технологични нововъведения и капризи на все по-изтънчената цивилизация. Но качественият вестник продължава да отстоява на всички песимистични прогнози и модерни нововъведения. Неговата устойчивост, както и адаптиране към съвременните пазарни проявления, предизвикват както почуда и очарование, така и респект от класическите медийни форми.

Ето защо научният труд на Иван Михалев трябва да се разглежда преди всичко като анализ на съвременна професионална ситуация – как вестникът оцелява и се развива в пространство обсебено от Интернет, кои са приоритетните валенции в неговата адаптация към пазарната конюнктура, как се видоизменят взаимоотношенията с все по-взискателната аудитория, приоритетни ли са финансовите ефекти, как те се постигат. В дисертационния си труд Иван Михалев не само дава отговор на тези и редица други въпроси, но предлага пространствени тематични вариации, направени в резултат на задълбочени анализи. Така последователно и логично извежда приоритетни акценти и достига до обобщен модел за модерен и качествен вестник, който да отговаря на трудната за удовлетворяване информационна ненаситност на читателя, но и да достига до крайната инвестиционна цел – добрият финансов резултат!

Дисертацията е представена в класическа композиция – увод, три глави, заключение, приложения. Ясно и точно са дефинирани актуалността, целите и задачите на разработения труд. Потърсени и открити са причините, които принуждават качествените вестници задъхано да догонват и прилагат новостите в информационните технологии. Основателно като изходна теза е изведена хипотезата, че „иновациите се налагат поради невъзможността на вестниците да генерират полза за своите читатели и рекламодатели на базата на стария бизнес модел.” Тази изходна позиция е развита и категорично доказана в цялостното

изложение. Наред с нея се развива и аргументирано се представя още една ясно открояваема теза – качественият вестник може да оцелее само като развива и систематично налага нов бизнес модел.

Във втора глава на дисертацията Иван Михалев предлага и аргументирано доказва конкретни вариации, които са приоритетни за бизнес модела на качествения вестник: селекция на темите, производство и пакетизиране на съдържанието, модели за финансиране. При тези анализи докторантът показва не само умение за селектиране на фактите и ситуациите, съпоставяне и открояване на тенденции, но и критично и задълбочено тълкува кризисни проявления и налага съществени изводи, които имат прогностичен характер. Предлагат се различни теоретични възгледи на поредица автори, към които също се прилага критично отношение.

Позицията на автора за обобщен бизнес модел на качествения вестник е изложена особено пространствено в трета глава на разработката. Темата за иновациите в бизнес модела се разглежда чрез прилагане на многоспектърно измерение: характеристики за качествена журналистика от позициите на тези, които я създават, но и на тези, които би трябвало да се възползват от нея; предимствата за журналистиката от съществуването на глобалната мрежа, но и конкретни канонизирани характеристики, които тя налага; ползите на читателите и рекламодателите, но и на тези, които инвестират в нея. За това логично се представя интегриран бизнес модел на качествения вестник. В него докторантът не само представя познати в теорията и практиката възгледи и конкретни решения, но прави успешен опит да обогати модела, да потърси неговото развитие в близките години, да определи възможните вариации.

Научният принос на дисертацията може да се потърси в няколко тематични линии. Първа - направен е богат тематичен и критичен анализ на основни теоретични постановки за появата и развитието на качествения вестник и неговите съвременни проявления, които позволяват неговото съществуване. Досегашните изследвания са твърде оскъдни и недостатъчно популярни. Втора – обобщава се опита на издания със значима тежест в световното медийно пространство, критично се анализира тяхното съвременно поведение, коментират се сполучливи технологични решения, но и провали, въпреки мащабните инвестиции. Трета – анализира се поведението на водещи български вестници, техните сполучливи находки и колебливи иновации. Четвърта – предлага се ясен и изчистен от условности бизнес модел на качествен вестник, като се залага на взаимодействието „употреба-удовлетворение”.

Научният инструментариум е богат и прецизно подбран. Акуратно се цитират автори, извеждат се и се съпоставят теоретични тези, впечатлява и използваната литература, която също е умело селектирана. Добре е поднесена в тематичен аспект поредицата от дълбочинни

интервюта с издатели, журналисти и „просветени читатели”. Авторът деликатно е извел техните основни тези и още по-деликатно премълчава някои противоречиви позиции и недоказани съждения.

Темата на настоящата дисертация е **актуална и перспективна** в най-близки времеви проекции. Ето защо щеше да бъде интересно и полезно да се направят и някои по-конкретни икономически съпоставки, доколкото са възможни, в раздела за „разтрояването на бизнес модела” /стр. 126/, да се открият началните и първични проявления. Вероятно авторът има предвид „разтрояването” на модела, а не „раздвояването”, както е посочено в съдържанието на дисертацията.

Предложен е завършен академичен продукт, който отговаря на изискванията за дисертационен труд. Труд, който поради своята значимост, ще привлича изследователи и инвеститори, които ще се възползват от предложените характеристики, изводи, препоръки, прогнози и модели за поведение.

Категорично препоръчвам на научното жури да присъди на Иван Михалев научната и образователна степен „доктор” Пожелавам на Иван Михалев успешна защита и все така задълбочен изследователски интерес и новаторски подход.

Позволявам си да **поздравя** и научния ръководител проф. д.ик.н. Петранка Филева, както и всички колеги от катедра „История и теория на журналистиката” за добрия избор на докторант.

Доц. д-р Георги Калагларски